

Huizen van Rietveld

Villa's, vakantiehuisen en bungalows

Naast het Rietveld Schröderhuis heeft Rietveld nog veel meer huizen ontworpen. Daarbij hanteerde hij zijn eigen filosofie.

Gerrit Rietveld had de smaak te pakken om huizen te ontwerpen, en niet alleen maar meubels. Een vakantiehuisje voor werknemers van een grote onderneming, dat nu in het Openluchtmuseum in Arnhem staat en een fabriekshal in de buurt van Eindhoven. Maar ook deze klok of dit bushokje. Volgens Bertus Mulder, die Rietveld persoonlijk gekend heeft, was Rietveld een genie. Maar we gaan nu naar een huis middenin de Loosdrechtse Plassen wat Rietveld ontworpen heeft in 1940, het begin van de oorlog. En dat ligt dus, in tegenstelling tot bijvoorbeeld het Rietveld Schröderhuis, in een totaal andere omgeving, middenin de natuur, midden op de plassen, en het is gebouwd aan zo'n legakker die hier op de plassen door het turfgraven ontstaan zijn. Wanneer hij midden in de natuur moest bouwen, zoals dat hier het geval is, dan maakte hij wel iets wat helemaal past in de natuur. Hij maakte dus niet iets in contrast met de natuur, maar hij liet zich door de situatie zeer inspireren. En het aardige is, dat je dan ook kunt zien, dat wat hier dan ontstaat, dat het iets totaal anders is dan in een stedelijke omgeving. Kijk: de vorm van dit huis op de plassen is een totaal andere als de vorm van het Rietveld Schröderhuis, maar in de ruimte is er een zeer grote overeenkomst. En waar een mens moet leven, moet een stukje ruimte voor hem afgepaald zijn, afgeperkt zijn, maar de vorm waarin dat gebeurt, dat was voor Rietveld de vorm van de geometrie. En op het moment dat er een stukje ruimte voor een mens afgeperkt is, dan kan die ruimte ook ervaren worden en dat ervaar je ook binnen en buiten. En je ervaart ook de overgangen tussen binnen en buiten. Hij stond totaal onafhankelijk in het leven. Hij voelde zich niet gebonden aan ideologieën of religie, of andere stromingen. Hij had zich daarvan vrijgemaakt. En hij was dus ook vrij. Zijn standpunt was dat de ontwikkeling van het bewustzijn, dat dat het belangrijkste was wat de mens te doen stond, omdat hij daardoor meer mens kon worden. Dat was volgens hem de opgave in het leven: maximaal mens worden.